

Berenschot

An aerial photograph of Dordrecht, Netherlands, showing the city's harbor and surrounding urban landscape. The harbor is filled with numerous boats and yachts. The city features a mix of traditional Dutch architecture with red-tiled roofs and modern buildings. The sky is blue with scattered white clouds.

Benchmark formatie en kosten

Gemeente Dordrecht

| Bahamin Khossravi | Roy Valks | Leon Priem | Noa Agami | Max van den Brekel |

Inhoud

1	Onderzoek en methodiek Onderzoeksvraag, resultaat, methodiek, referentiegroep	pagina 03
2	Uitkomsten benchmark op hoofdlijn Totale kosten, primair proces, overhead, overige onderwerpen, samenvatting, aandachtspunten, vervolg	pagina 13
3	Uitkomsten en duiding primair proces in detail Duiding van de opvallende verschillen in het primaire proces	pagina 36
4	Uitkomsten en duiding overhead in detail Duiding van de opvallende verschillen in de overhead	pagina 50
5	Bijlagen Extra analyses kunst, cultuur en oudheidkunde, uurtarief omgevingsdiensten en impact bodemfactor	pagina 55

Berenschot

An aerial photograph of a city, likely Berenschot, showing a wide river or canal flowing through the center. The city is built on both sides of the water, with various residential and commercial buildings. The sky is blue with scattered white clouds. The foreground shows a dense cluster of buildings and a marina with several boats.

1

Onderzoek en methodiek

- Onderzoeksvraag
- Resultaat
- Methodiek
- Referentiegroep

Onderzoeksvraag

Hoe verhouden de kosten en formatie per taak (primaire proces en overhead) van uw organisatie zich tot die van andere, vergelijkbare gemeenten?

- Peildatum vastgestelde formatie: 01-01-23
- Peildatum kosten: Begroting 2023
- NB
 - In de benchmark wordt vergeleken op de formatie die zich voor de gemeente Dordrecht inzet. Formatie die zich (voor een deel) inzet voor externe organisaties en gemeenten (bijv. een deel van de SGD formatie) is gecorrigeerd en niet meegenomen in de netto vergelijking.
 - De formatie en loonkosten voortkomend uit AHAD zijn buiten beschouwing gelaten in dit onderzoek.

Wat biedt de benchmark?

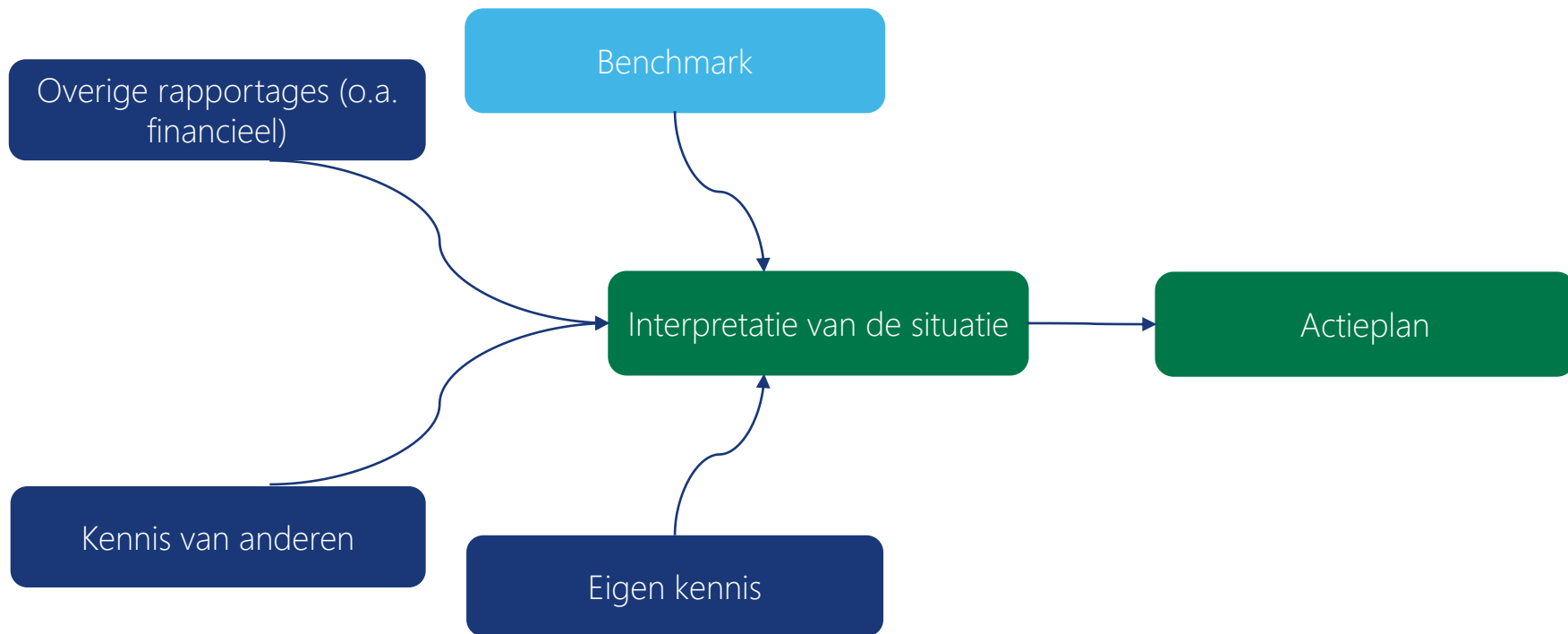
Doel:

- Inzicht bieden in de relatieve kosten en formatie van uw gemeente

Resultaat:

- Objectieve vergelijkingsformatie, eerste handvat voor objectieve discussie: niet het “finale oordeel”.
- Vormt/biedt basis voor normering, sturing en inrichting primair proces en overhead.
- Biedt focus voor vervolgonderzoek.

Van benchmark naar actieplan

Methodiek benchmark

- Beproefde methode: Berenschot brengt sinds 2002 de formatie van >330 gemeenten in kaart
- In 2015 is gestart met een vernieuwde benchmark, waarin rekening is gehouden met (recente) ontwikkelingen bij gemeenten, onder andere:
 - Decentralisaties
 - Samenwerkingsverbanden, taken belegd bij derden
- In onze vernieuwde benchmark staan de apparaatskosten centraal. Onder apparaatskosten verstaan wij de volgende kosten:
 - Loonkosten
 - Inhuurkosten
 - Materiële kosten
 - Kosten van taken belegd bij derden
 - Gecorrigeerd voor opbrengsten uit diensten voor derden
- Daarnaast biedt de benchmark inzicht in uw formatie en werklastbepalende factoren.
- De benchmark sluit aan bij de BBV-indeling.

Wat meten we?

Primair proces

- Indeling in 24 clusters

Overhead

- Indeling in 11 categorieën

Overige kosten

- Materiële kosten van informatisering en automatisering
- Huisvestingskosten gemeentekantoren

Primair proces

- Het geheel aan diensten en voorzieningen dat door de gemeente geboden wordt aan de burgers.
- Deze gemeentelijke taken zijn uitgesplitst naar de volgende 24 clusters:

Cluster 1: Burgerzaken

Cluster 2: Openbare orde en veiligheid

Cluster 3: Verkeer, vervoer en wegen

Cluster 4: Parkeren

Cluster 5: Water

Cluster 6: Economische zaken

Cluster 7: Educatie

Cluster 8: Kunst, cultuur en oudheidkunde

Cluster 9: Sport

Cluster 10: Groen

Cluster 11: Recreatie en ontspanning

Cluster 12: Werk, inkomen en schuldhulp

Cluster 13: Wmo

Cluster 14: Jeugd

Cluster 15: Maatschappelijke opvang en welzijn

Cluster 16: Volksgezondheid

Cluster 17: Afval

Cluster 18: Riolering

Cluster 19: Milieu en duurzaamheid

Cluster 20: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Cluster 21: Bouwgrondexploitatie en geo-informatie

Cluster 22: Wabo

Cluster 23: Belastingen en WOZ

Cluster 24: Griffie

Overhead

- Geheel van functies dat gericht is op sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.
- Overheadfuncties staan niet rechtstreeks ten dienste van de burger, maar leveren indirect een bijdrage aan het functioneren van de organisatie.
- Deze overheadtaken zijn uitgesplitst naar de volgende elf categorieën:
 1. Directie en management primair proces
 2. Secretariaten primair proces
 3. Bestuurszaken en bestuursondersteuning
 4. Personeel en organisatie
 5. Financiën en control
 6. Informatisering en automatisering
 7. Juridische zaken
 8. Communicatie
 9. Kwaliteitszorg
 10. Facilitaire dienst
 11. Inkoop

Hoe maak je het vergelijkbaar?

- Gemeenten zijn boeiende, maar ook complexe en diverse organisaties: elke gemeente is uniek.
- Uniforme indeling is leidend, niet de organisatiestructuur van een gemeente. Dit vergt een vertaling van uw formatie en kosten naar onze generieke indeling.
- Zorgvuldig validatieproces om appels met appels te vergelijken.
- Kosten staan centraal, hiermee houden we rekening met verschillen in uitbesteding.
- Referentiegroep op maat, waarin we rekening houden met verschillen in omvang, bevolkingsdichtheid, sociale structuur, centrum functie en % taken belegd bij derden.
- 102 zorgvuldig gekozen werklastindicatoren in het primaire proces en de overhead om de kosten te duiden en cijfers te voorzien van de juiste nuances.

Uw referentiegroep

Naam gemeente	Inwoners	Bevolkingsdichtheid (inwoners/km2)	Sociale structuur	% taken belegd bij derden primair proces	Centrumfunctie
Deventer	100.000	766	Matig	51%	Sterk
Dordrecht	119.640	1.553	Matig	61%	Sterk
Ede	118.530	373	Redelijk	45%	Sterk
Helmond	91.595	1.724	Matig	42%	Sterk
Leeuwarden	123.088	517	Zwak	36%	Sterk
Maastricht	121.666	2.187	Zwak	31%	Sterk
Oss	91.437	564	Redelijk	35%	Sterk
Venlo	101.578	818	Matig	39%	Sterk
Zoetermeer	125.274	3.680	Matig	42%	Sterk

Berenschot

An aerial photograph of a city, likely Rotterdam, showing a wide river (the Scheldt) flowing through it. The city is densely built with various residential and commercial buildings. A large blue semi-transparent rectangle is overlaid on the lower half of the image, containing white text. The sky is blue with scattered white clouds.

2

Uitkomsten benchmark op hoofdlijn

- Totale apparaatskosten
- Primair proces en overhead
- Overige onderwerpen
- Samenvatting
- Aandachtspunten en vervolg

Totale apparaatskosten per inwoner

De totale apparaatskosten (primair proces en overhead) per inwoner van uw gemeente zijn 20% hoger dan gemiddeld (+€ 32,8 miljoen).*

NB De bovenstaande afwijking betreft de bruto afwijking. Hierbij is rekenkundig geen rekening gehouden met verschillen in de kenmerken en ambities van de gemeente Dordrecht in vergelijking met de gemeenten uit de referentiegroep.

* Uw gemeente heeft een taakstelling van € 0,6 miljoen op de salarissen en de sociale lasten. Deze taakstelling is niet meegenomen in de benchmarkvergelijking, doordat deze niet toe te wijzen was aan de benchmarkonderwerpen.

Totale apparaatskosten (verdeling primair/overhead) per inwoner

Primair proces per inwoner:

- 23% hogere kosten (+€ 28,6 miljoen)
- 21% minder formatie (-133,6 fte) na correctie voor derden
- Meer taken belegd bij derden (61%) dan gemiddeld (43%)

Overhead per inwoner:

- 12% hogere kosten (+€ 4,2 miljoen)
- 16% meer bruto formatie (+49,0 fte)
- Minder taken belegd bij derden (0%) dan gemiddeld (1%)

Overhead per fte:*

- 6% lagere kosten (-€ 2,7 miljoen)
- 2% minder formatie (-9,1 fte) na correctie voor derden

Vergelijking primaire kosten

Vergelijking primaire formatie

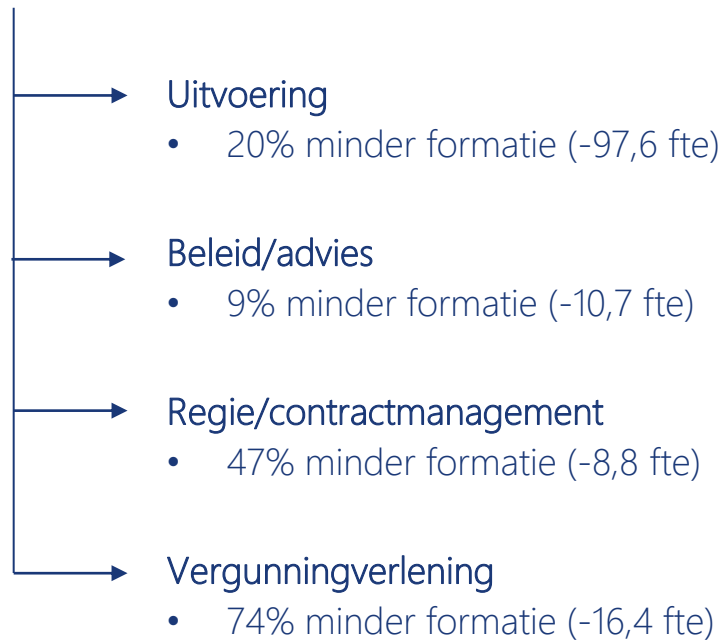
Totaal

- 23% hogere kosten (+€ 28,6 miljoen)

Totaal

- 21% minder formatie (-133,6 fte)

Analyse beleid/advies primair proces

- Bij 12 van de 23 clusters is de beleidsformatie hoger dan gemiddeld, waarvan 3 met een verschil van meer dan 1,5 fte:
 - Openbare orde en veiligheid: +2,2 fte
 - Sport: +1,7 fte
 - Burgerzaken: +1,6 fte
- Bij 11 van de 23 clusters is de beleidsformatie lager dan gemiddeld, waarvan 6 met een verschil van meer dan 1,5 fte:
 - Werk, inkomen en schuldhulp: -5,9 fte (geen eigen beleidsformatie na correctie voor opbrengsten uit diensten voor derden)
 - Wmo: -5,7 fte (geen eigen beleidsformatie na correctie voor opbrengsten uit diensten voor derden)
 - Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting: -5,2 fte
 - Maatschappelijke opvang en welzijn: -3,2 fte
 - Jeugd: -2,4 fte
 - Economische zaken: -1,5 fte

Analyse regie/contractmanagement primair proces

- De formatie op regie en contractmanagement is relatief laag ten opzichte van de mate van uitbesteding. De volgende 11 onderwerpen vallen hierin het meeste op*:
 - Verkeer vervoer en wegen
 - Educatie
 - Groen
 - Werk, inkomen en schuldhulp
 - Wmo
 - Jeugd
 - Maatschappelijke opvang en welzijn
 - Volksgezondheid
 - Afval
 - Riolering
 - Wabo

* Bij deze analyse is er ook rekening gehouden met de uitbesteding van regie en contractmanagement, desalniettemin blijven ook de kosten lager dan gemiddeld. De betrokken externe partijen hebben wij echter niet gesproken, hetgeen maakt dat hier mogelijk nog wat ruis in zit.

Analyse kosten vergunningverlening primair proces

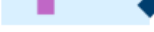
- Openbare orde en veiligheid
 - De kosten zijn in verhouding met het aantal aangevraagde vergunningen.
 - Kosten: +61%. Na een correctie van 30% voor verborgen overheadkosten (omgevingsdienst) blijven de kosten 19% hoger.
 - Aantal aangevraagde APV-vergunningen: +21%
 - Aantal aangevraagde drank- en horecavergunningen: +18%
- Parkeren
 - De kosten zijn relatief laag ten opzichte van het aantal verleende vergunningen.
 - Kosten: +2%
 - Aantal verleende parkeervergunningen en –ontheffingen: +71%
- Wabo
 - De kosten zijn relatief hoog ten opzichte van het aantal aangevraagde vergunningen.
 - Kosten: +96%. Na een correctie van 30% voor verborgen overheadkosten (omgevingsdienst) blijven de kosten 62% hoger.
 - Aantal aangevraagde omgevingsvergunningen: +29%

Vergelijking kosten primaire clusters (1/3)

€ per inwoner					
Cluster	Afwijking %	Afwijking absoluut	Min	Uw positie	Max
Totale Apparaatskosten primair proces	23%	€ 28.594.385	€ 856		€ 1.280
Cluster 12: Werk, inkomen en schuldhulp	47%	€ 6.680.481	€ 74		€ 176
Cluster 8: Kunst, cultuur en oudheidkunde	105%	€ 4.812.806	€ 10		€ 102
Cluster 2: Openbare orde en veiligheid	30%	€ 3.928.816	€ 86		€ 143
Cluster 22: Wabo	61%	€ 2.641.364	€ 21		€ 58
Cluster 17: Afval	20%	€ 2.519.913	€ 88		€ 127
Cluster 3: Verkeer, vervoer en wegen	17%	€ 1.736.623	€ 41		€ 107
Cluster 5: Water	215%	€ 1.698.401	€ 1		€ 21
Cluster 21: Bouwgrondexploitatie en geo-informatie	68%	€ 1.434.688	€ 9		€ 30
Uw waarde Gemiddelde van de referentiegroep					

Vergelijking kosten primaire clusters (2/3)

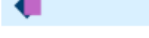
€ per inwoner

Cluster	Afwijking %	Afwijking absoluut	Min	Uw positie	Max
Cluster 11: Recreatie en ontspanning	106%	€ 1.392.023	€ 3		€ 23
Cluster 14: Jeugd	34%	€ 1.235.152	€ 16		€ 43
Cluster 13: Wmo	23%	€ 1.102.245	€ 28		€ 65
Cluster 4: Parkeren	32%	€ 695.790	€ 5		€ 28
Cluster 19: Milieu en duurzaamheid	14%	€ 411.544	€ 17		€ 30
Cluster 24: Griffie, raad en rekenkamer	49%	€ 353.239	€ 5		€ 9
Cluster 6: Economische zaken	22%	€ 337.383	€ 7		€ 17
Cluster 16: Volksgezondheid	4%	€ 196.841	€ 26		€ 50

Vergelijking kosten primaire clusters (3/3)

€ per inwoner

Cluster	Afwijking %	Afwijking absoluut	Min	Uw positie	Max
Cluster 23: Belastingen en WOZ	-3%	€ -56.233	€ 11		€ 18
Cluster 9: Sport	-1%	€ -81.356	€ 29		€ 80
Cluster 1: Burgerzaken	-6%	€ -145.548	€ 12		€ 24
Cluster 20: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	-6%	€ -200.080	€ 20		€ 37
Cluster 7: Educatie	-4%	€ -371.112	€ 48		€ 103
Cluster 10: Groen	-5%	€ -414.599	€ 50		€ 98
Cluster 15: Maatschappelijke opvang en welzijn	-11%	€ -494.541	€ 16		€ 128
Cluster 18: Riolering	-25%	€ -819.455	€ 17		€ 37

Uw waarde

Gemiddelde van de referentiegroep

Samenvatting duiding opvallende verschillen primair proces

Op de onderstaande clusters kan Berenschot de hogere kosten verklaren:

- Werk, inkomen en schuldhulp:
 - Uw gemeente heeft meer taken uitbesteed bij derden. In deze kosten zitten ook verborgen overheadkosten die de kosten verhogen.
 - Uw gemeente heeft meer bijstandsontvangers en inwoners met een re-integratievoorziening.
 - Uw gemeente heeft mogelijk een hoger ambitie niveau dan de referentiegemeenten.
- Wabo:
 - Uw gemeente heeft meer taken uitbesteed bij derden. In deze kosten zitten ook verborgen overheadkosten die de kosten verhogen.
 - Uw gemeente pakt een verplichte extra bodemtaak op die niet door alle gemeenten in de referentiegroep wordt opgepakt.
 - Uw gemeente heeft meer aangevraagde omgevingsvergunningen en meer activiteiten op het gebied van monumenten.
- Afval:
 - Op het cluster afval zien wij een sterke stijging in de kosten door de jaren heen. Doordat uw referentiegroep deels afkomstig is uit andere jaren heeft u hogere kosten dan gemiddeld.
 - Uw gemeente heeft een hogere omgevingsadressendichtheid. Dit verhoogt de complexiteit en kosten.
- Water
 - Uw gemeente heeft meer km binnenwater dan de referentiegroep.
 - Uw gemeente heeft een aantal unieke eigenschappen: Veervoer, een eigen waterbus, brugbediening, en hogere kosten voor vaste/beweegbare bruggen.
- Bouwgrondexploitatie en geo-informatie
 - Er is meer grondexploitatie dan bij de referentiegemeenten
 - Vanuit de begroting worden er voor de formatie minder uren gedekt uit GREX-projecten.

Samenvatting duiding opvallende verschillen primair proces

Op de onderstaande clusters kan Berenschot de hogere kosten verklaren:

- Recreatie en ontspanning
 - Uw gemeente heeft een aantal bijzonderheden die extra kosten met zich meebrengen: Recreatieschap de Biesbosch, de stadsboerderij (bij andere gemeenten vaak uit subsidies betaald) en een grote hoeveelheid recreatieve havens.
- Jeugd:
 - Uw gemeente heeft meer taken uitbesteed bij derden. In deze kosten zitten ook verborgen overheadkosten die de kosten verhogen.
 - Uw gemeente heeft meer jeugdcliënten.
 - Op het cluster jeugd zien wij een sterke stijging in de kosten door de jaren heen. Doordat uw referentiegroep deels afkomstig is uit andere jaren heeft u hogere kosten dan gemiddeld.
- WMO
 - Uw gemeente heeft meer taken uitbesteed bij derden. In deze kosten zitten ook verborgen overheadkosten die de kosten verhogen.
- Parkeren
 - Uw gemeente heeft meer verleende parkeervergunningen en – ontheffingen en meer parkeergarages waar kosten voor gemaakt worden.

Op het onderstaande cluster kan Berenschot de lagere kosten verklaren:

- Riolering
 - Uw gemeente heeft minder km riool en minder pompen/gemalen.

Duiding opvallende verschillen op hoofdlijn primair proces

Op de onderstaande clusters kan Berenschot de hogere kosten niet geheel verklaren:

- Kunst, cultuur en oudheidkunde:
 - Grotere musea en hogere kosten per museum (o.a. hogere afschrijvingskosten en geen subsidie vanuit de provincie).
 - Meer kunst- en cultuurinstellingen en meer subsidiekosten
- Openbare orde en veiligheid
 - Uw gemeente heeft meer aangevraagde APV-vergunningen en een minder positieve score op de dimensie overlast en onveiligheid van de leefbarometer.
 - Aanzienlijk meer inhuur op toezicht en handhaving. Uw gemeente geeft aan dat de inhuur op deze taak aan het afnemen is.
 - Uw gemeente heeft hogere kosten voor de veiligheidsregio, dit komt zeer waarschijnlijk door het aantal incidenten.
- Verkeer, vervoer en wegen
 - Op het gebied van wegen is relatief veel achterstallig onderhoud. Dit resulteert in meer kosten voor dagelijks onderhoud.
 - Er wordt ruimer begroot voor straatreiniging dan de daadwerkelijke realisatie.
 - De historische binnenstad van Dordrecht is duurder om te onderhouden (o.a. door meer gebruik gebakken steen).

Overheadkosten

Overhead afgezet per inwoner:

- 12% hogere kosten (+€ 4,2 miljoen)
- 16% meer bruto formatie (+49,0 fte)

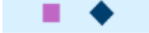
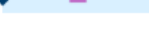
Overhead afgezet tegen de werklust* (per fte):

- 6% lagere kosten (-€ 2,7 miljoen)
- 2% minder formatie (-9,1 fte) na correctie voor derden

** In onze optiek dient de overhead van een organisatie in verhouding te staan tot de omvang van de organisatie als geheel. De formatie bepaalt immers het aantal interne klanten en is daarmee de grootste werklustbepalende factor. Voor een goede vergelijkbaarheid kunnen we het beste daarom de overheadkosten en -formatie afzetten tegen de totale formatie.*

Vergelijking overheadkosten

€ per fte

Categorie	Afwijking %	Afwijking absoluut	Min	Uw positie	Max
Totale Apparaatskosten overhead	-6%	-€ 2.745.469	€ 26.148		€ 39.811
Categorie 5: Financiën en control	+5%	+€ 339.362	€ 3.777		€ 6.560
Categorie 2: Secretariaten primair proces	+37%	+€ 324.156	€ 452		€ 1.195
Categorie 3: Bestuurszaken en bestuursondersteuning	-2%	-€ 54.301	€ 1.088		€ 4.039
Categorie 11: Inkoop	-7%	-€ 58.664	€ 279		€ 1.201
Categorie 9: Kwaliteitszorg	-23%	-€ 116.588	€ 121		€ 660
Categorie 8: Communicatie	-10%	-€ 177.925	€ 999		€ 1.789
Categorie 4: Personeel en organisatie	-10%	-€ 295.259	€ 1.907		€ 3.214
Categorie 6: Informatisering en automatisering (incl. materiële kosten)	-2%	-€ 300.259	€ 8.305		€ 14.669
Categorie 7: Juridische zaken	-28%	-€ 309.986	€ 308		€ 1.926
Categorie 1: Directie en management primair proces	-19%	-€ 984.573	€ 3.296		€ 4.824
Categorie 10: Facilitaire dienst (incl. materiële kosten)	-28%	-€ 1.111.433	€ 2.266		€ 3.985

Vergelijking overheadformatie

Fte als % van de totale formatie

Categorie	Ingevuld in vragenlijst	Uw gemeente	Gemiddelde referentiegroep	Afwijking %	Afwijking absoluut
Totaal aantal fte overhead	355,54	28,0%	28,7%	-2%	-9,1
Categorie 5: Financiën en control	85,78	6,8%	6,2%	+9%	+7,4
Categorie 2: Secretariaten primair proces	20,11	1,6%	1,2%	+34%	+5,1
Categorie 6: Informatisering en automatisering (incl. materiële kosten)	84,27	6,6%	6,3%	+5%	+4,2
Categorie 11: Inkoop	8,53	0,7%	0,7%	+0%	+0,0
Categorie 9: Kwaliteitszorg	4,18	0,3%	0,5%	-27%	-1,5
Categorie 3: Bestuurszaken en bestuursondersteuning	33,02	2,6%	2,7%	-5%	-1,6
Categorie 4: Personeel en organisatie	31,30	2,5%	2,7%	-7%	-2,5
Categorie 8: Communicatie	17,89	1,4%	1,6%	-13%	-2,6
Categorie 7: Juridische zaken	8,09	0,6%	0,9%	-27%	-2,9
Categorie 1: Directie en management primair proces	37,35	2,9%	3,5%	-16%	-7,1
Categorie 10: Facilitaire dienst (incl. materiële kosten)	25,02	2,0%	2,6%	-23%	-7,5

Samenvatting duiding opvallende verschillen overhead

Op de onderstaande categorie kan Berenschot de hogere kosten niet verklaren:

- Secretariaten primair proces
 - Uw organisatie heeft meer formatie.

Op de onderstaande categorieën kan Berenschot de lagere kosten niet (geheel) verklaren:

- Facilitaire dienst
 - Uw organisatie heeft minder formatie voor bodes, restauratieve voorzieningen en receptie.
 - Minder facilitaire meldingen per medewerker.
- Directie en management primair proces
 - Onder deze categorie is alleen formatie meegenomen die functionerings- en beoordelingsgesprekken voeren. Derhalve zijn bijvoorbeeld programmanagers niet hieronder meegenomen.
 - De nieuwe teamleiders in het cluster Stad zijn nog niet opgenomen in deze cijfers.
- Juridische zaken
 - Uw organisatie heeft minder formatie voor juridisch adviseurs.

Overige onderwerpen die opvallen

Huisvestingskosten gemeentekantoren

- Deze kosten zijn 31% lager per fte dan gemiddeld (gecorrigeerd voor opbrengsten). Dit is een bedrag van € 2,7 miljoen lager. Hierbij vallen met name de volgende kostenposten op:
 - Afschrijvingen gebouwen en inventaris: -€ 1,1 miljoen
 - Rentelasten m.b.t. huisvesting: -€ 0,6 miljoen
 - Huur gebouwen en inventaris: -€ 0,4 miljoen
- Het aantal m2 per fte is 15% lager dan gemiddeld.
- Uw huisvestingskosten per m2 zijn 22% lager dan gemiddeld.
- Uw organisatie heeft 4 locaties. Gemiddeld in de referentiegroep is dit 3,2 locaties.

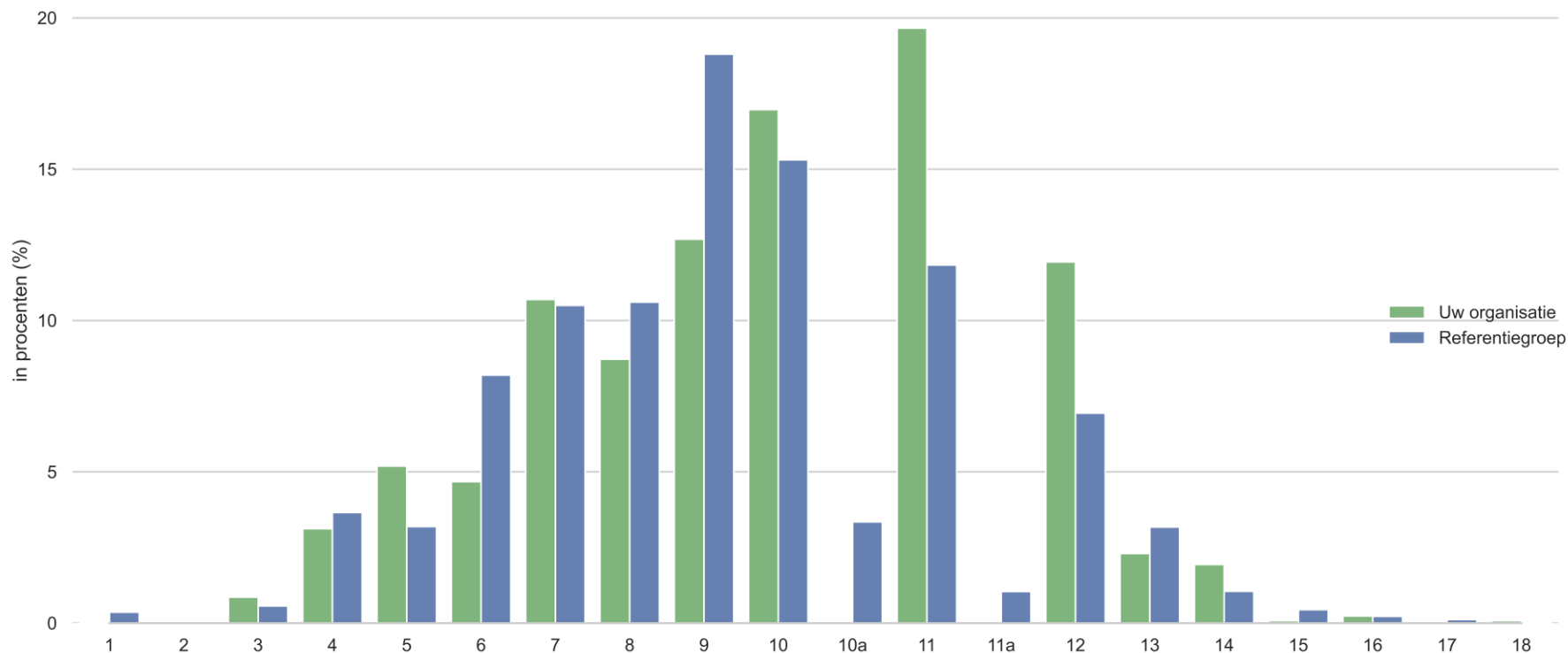
Ziekteverzuim

- Het ziekteverzuimpercentage is 6,6% in uw gemeente. Het gemiddelde betreft 5,7%.

Overige kosten

- Het begrote opleidingsbudget per medewerker is 8% hoger dan gemiddeld.

Vergelijking loonschalen (percentage van de totale formatie)

Samenvattend (1/2)

Totale kosten per inwoner zijn hoger dan gemiddeld

- Dit komt met name door de hogere kosten van het primair proces.

Overhead

- Uw overheadkosten zijn 12% hoger per inwoner. Afgezet tegen het aantal fte dat zij moeten bedienen, zijn uw overheadkosten echter lager dan gemiddeld (-2%).
- Uw totale formatieomvang bestaat voor 28,0% uit overheadformatie. Gemiddeld in de referentiegroep is dit 28,7%.
- Aandachtspunten met hogere kosten zijn:
 - Secretariaten primair proces
- Aandachtspunten met lagere kosten zijn:
 - Facilitaire dienst
 - Directie en management primair proces
 - Juridische zaken

Samenvattend (2/2)

Primair proces

- De kosten per inwoner zijn 23% hoger dan gemiddeld.
- De uitvoeringskosten zijn hoger dan gemiddeld. Uw gemeente heeft minder formatie, hogere inhuurkosten en hogere kosten van taken belegd bij derden. Uw vastgoed- en materiële kosten zijn lager dan gemiddeld.
- De formatie voor beleid en advies is gemiddeld, waarbij 12 clusters meer formatie hebben en 11 clusters minder formatie dan gemiddeld.
- De formatie voor regie/contractmanagement is op 11 clusters niet in verhouding met de mate van uitbesteding.
- Uw kosten voor vergunningverlening zijn relatief hoog voor de omgevingsvergunningen, in verhouding voor de APV-, drank- en horecavergunningen en relatief laag voor de parkeervergunningen.
- Berenschot kan voor de volgende clusters de hogere kosten niet geheel verklaren.
 - Kunst, cultuur en oudheidkunde
 - Openbare orde en veiligheid
 - Verkeer, vervoer en wegen
- Er zijn geen clusters met lagere kosten die Berenschot niet kan verklaren.

Vooruitblik en beïnvloedbare ruimte op de aandachtspunten

- **Kunst, cultuur en oudheidkunde:**

- We zien dat de totale kosten van de referentiegroep (+11%) van 2023 naar 2024 minder hard stijgen dan bij Dordrecht (+14%). Het verschil in kosten t.o.v. de referentiegroep gaat groter worden. Wanneer de werklastindicatoren t.o.v. de referentiegroep gelijk blijven, zijn de kosten nog steeds niet geheel verklaarbaar.
- Mochten in de toekomst de hogere kosten niet wenselijk zijn, dan zit er nog 90% beïnvloedbare ruimte in de begroting (volgens het onderzoek van BMC).
- We adviseren om een vervolgonderzoek uit te laten voeren over hoe de museumopbrengsten verhoogd kunnen worden (gezien de capaciteit die de musea aan kunnen).

- **Openbare orde en veiligheid:**

- We zien dat de totale kosten van de referentiegroep (+11%) van 2023 naar 2024 harder stijgen dan bij Dordrecht (+2%). Het verschil in kosten t.o.v. de referentiegroep gaat kleiner worden. Wanneer de werklastindicatoren t.o.v. de referentiegroep gelijk blijven, zijn de kosten geheel verklaarbaar.
- Mochten in de toekomst de hogere kosten niet wenselijk zijn, dan zit er nog 33% beïnvloedbare ruimte in de begroting (volgens het onderzoek van BMC).

- **Verkeer, vervoer en wegen:**

- We zien dat de totale kosten van de referentiegroep (+18%) van 2023 naar 2024 harder stijgen dan bij Dordrecht (+3%). Het verschil in kosten t.o.v. de referentiegroep gaat op basis van deze cijfers nagenoeg verdwijnen.
- Het hoge bedrag voor achterstallig onderhoud blijft een aandachtspunt. We adviseren om een vervolgonderzoek uit te laten voeren naar een passende verhouding tussen het grootonderhoud en het dagelijks onderhoud.
- Het is onbekend hoeveel beïnvloedbare ruimte er in de begroting zit (het abstractieniveau van het BMC-onderzoek is te hoog). Mochten de kosten niet wenselijk zijn, is het raadzaam dit nader te onderzoeken.

Vervolg vragen na een benchmark

Berenschot

An aerial photograph of a city, likely Amsterdam, featuring a wide river (the IJ) and a marina filled with sailboats. The city skyline is visible in the background under a cloudy sky.

3

Uitkomsten en duiding primair proces in detail

Duiding van de opvallende verschillen in de benchmark

Cluster 12: Werk, inkomen en schuldhulp

Uitkomsten

- De kosten zijn 47% hoger per inwoner (+€ 6,7 miljoen). Uw kosten zijn de hoogste van de referentiegroep.
 - Doordat uw gemeente bovengemiddeld veel heeft uitbesteed en hier ook verborgen overheadkosten in zitten, hebben we ook een vergelijking opgesteld exclusief deze verborgen overheadkosten. Indien we uitgaan van een overhead van 35%, dan zijn uw kosten exclusief overhead 13% hoger dan gemiddeld (+€ 1,6 miljoen).
 - Uw gemeente heeft voor de uitvoering lagere interne apparaatskosten en hogere kosten voor taken belegd bij derden (GR-Sociaal).
 - Uw gemeente zet minder in op beleid en regie/contractmanagement (-6,3 fte). Uw gemeente heeft geen eigen beleidsformatie na correctie voor opbrengsten uit diensten voor derden.

Duiding

- Uw kosten liggen in verhouding met de onderstaande indicatoren:
 - Uw gemeente heeft meer bijstandsontvangers (+7%), meer inwoners met een re-integratievoorziening (+12%) en een gemiddeld aantal cliënten schuldhulpverlening (-2%)
- Uw gemeente heeft mogelijk ook een hoger ambitieniveau wat zich uitdrukt in:
 - Meer tijd en inzet om bijstandsontvangers terug aan het werk te krijgen.
 - Hogere gemiddelde uitkering per ontvanger doordat er bestuurlijk meer aandacht is voor volledige uitstroom t.o.v. parttime werken.
 - Dordrecht helpt veel mensen met een beperking aan werk. Dit telt als uitstroom, maar blijft wel op de kosten drukken d.m.v. subsidies en begeleidingskosten.

Cluster 22: Wabo

Uitkomsten

- De kosten zijn 61% hoger per inwoner (+€ 2,6 miljoen). Uw kosten zijn de hoogste van de referentiegroep.
 - Doordat uw gemeente bovengemiddeld veel heeft uitbesteed en hier ook verborgen overheadkosten in zitten, hebben we ook een vergelijking opgesteld exclusief deze verborgen overheadkosten. Indien we uitgaan van een overhead van 30%, dan zijn uw kosten exclusief overhead 35% hoger dan gemiddeld (+€ 1,3 miljoen).
 - Uw gemeente heeft lagere loonkosten (-€ 1,7 miljoen) en hogere kosten voor taken belegd bij derden (+€ 4,4 miljoen)
 - Uw gemeente heeft minder formatie op beleid en regie/contractmanagement (-0,5 fte)
- Tot en met 2023 was bodemonderzoek een taak wat onder de verantwoordelijkheden van de provincie viel, behalve voor de dertig grootste gemeenten in Nederland (waaronder Dordrecht en drie andere referentiegemeenten).
 - De kosten voor Dordrecht op het gebied van bodemonderzoek bedroegen € 0,4 miljoen in 2023. Wanneer wij voor Dordrecht en de betreffende gemeente deze correctie toepassen zijn uw kosten 31% hoger dan gemiddeld (+€ 1,1 Miljoen).

Duiding

- Uw kosten liggen in verhouding met de onderstaande indicatoren:
 - Meer aangevraagde omgevingsvergunningen (+29%)
 - Uw gemeente heeft een hogere werklast op het gebied van monumenten (+19% verleende omgevingsvergunningen met de activiteit monumenten). Dit resulteert zich in een hoge formatieve inzet op Wabo aanvragen voor monumenten en archeologie.
- Het uurtarief van uw omgevingsdienst is lager dan bij andere omgevingsdiensten (bijlage, p56). Uw omgevingsdienst voert dus meer taken voor uw gemeente uit. Dit is in lijn met de werklastindicatoren.

Cluster 17: Afval

Uitkomsten:

- De kosten zijn 20% hoger per inwoner (+€ 2,5 miljoen). Uw kosten zijn de hoogste van de referentiegroep.
 - Uw gemeente heeft lagere loonkosten, inhuurkosten en materiële kosten (-€ 2,0 miljoen) en meer kosten voor taken belegd bij derden (+€ 4,7 miljoen).
 - Uw gemeente heeft meer formatie op beleid (+0,6 fte) en minder formatie op regie/contractmanagement (-0,1 fte).
- Op het cluster afval zien wij een sterke stijging in de kosten door de jaren heen.
 - Wanneer wij uw gemeente vergelijken met een referentiegroep uit 2023 dan zijn uw kosten 5% hoger dan gemiddeld.

Duiding

- Uw kosten liggen in verhouding met de onderstaande indicatoren:
 - Uw gemeente heeft een hogere omgevingsadressendichtheid (+28%). Gemeente met een hogere omgevingsadressendichtheid hebben ook hogere kosten voor afval. Dit komt door de toename in complexiteit.
 - Uw gemeente heeft een gemiddeld aantal woonruimten en bedrijfsvestigingen (+2%)

Cluster 5: Water

Uitkomsten

- De kosten zijn 215% hoger per inwoner (+€ 1,6 miljoen). Uw kosten zijn de hoogste van de referentiegroep.
 - Uw gemeente heeft minder materiële kosten (-€ 0,1 miljoen), meer loonkosten (minus opbrengsten voor derden) (+€ 0,2 miljoen) en meer kosten voor taken belegd bij derden (+€ 1,6 miljoen).
 - Uw formatie op beleid en regie/contractmanagement is gemiddeld.

Duiding

- Uw kosten liggen in verhouding met de onderstaande indicatoren:
 - Uw gemeente heeft (omgerekend per inwoner) meer km binnenwater dan de referentiegroep (+183%).
 - Uw gemeente heeft (gecorrigeerd voor de oppervlakte) meer km binnenwater dan de referentiegroep (+280%).
 - De gemeente heeft een aantal eigenschappen die haar uniek maken ten opzichte van gemeenten in de referentiegroep. Denk hierbij aan veervoer, een eigen waterbus, brugbediening, en hogere kosten voor vaste/beweegbare bruggen. Deze factoren kunnen de hogere kosten op dit cluster mogelijk verklaren.

Cluster 21: Bouwgrondexploitatie en geo-informatie

Uitkomsten

- De kosten zijn 68% hoger per inwoner (+€ 1,4 miljoen).
 - Uw gemeente zet meer formatie in op de uitvoering (+12,1 fte) en op beleid en advies (+0,7 fte)

Duiding

- Uw kosten worden verklaard door:
 - Uw gemeente heeft meer complexe grondexploitaties en minder kleinschalige grondexploitaties.
 - De totale begrote kosten voor bouwgrondexploitaties zijn 40% hoger dan het referentiegemiddelde.
 - Vanuit de begroting worden er voor de formatie minder uren gedekt uit GREX-projecten. Indien de uren gedekt worden corrigeert Berenschot deze in de benchmark.

Cluster 11: Recreatie en ontspanning

Uitkomsten

- De kosten zijn 106% hoger per inwoner (+€ 1,4 miljoen). Uw kosten zijn de hoogste van de referentiegroep.
 - Uw gemeente heeft meer loonkosten (+€ 0,8 miljoen) en kosten voor taken belegd bij derden (+€ 0,5 miljoen)
 - Uw formatie op beleid en regie/contractmanagement is hoger dan gemiddeld (+1,5 fte).

Duiding

- Uw gemeente heeft drie bijzonderheden waardoor de kosten minder goed vergelijkbaar zijn:
 - Uw gemeente maakt kosten voor het recreatieschap de Biesbosch: € 0,5 miljoen aan loonkosten en inhuur, en € 0,4 miljoen aan taken belegd bij derden.
 - Uw gemeente heeft formatie voor de stadsboerderij die bij andere gemeenten vaak uit subsidies wordt betaald: € 0,3 miljoen aan loonkosten en € 0,1 miljoen aan materiële kosten.
 - Dordrecht kent een grote hoeveelheid recreatieve havens: € 0,1 miljoen aan loonkosten.
- De kosten voor deze drie bijzonderheden op het gebied van recreatie en ontspanning verklaren de hogere kosten.

Cluster 14: Jeugd

Uitkomsten:

- De kosten zijn 34% hoger per inwoner (+€ 1,2 miljoen).
 - Uw gemeente heeft lagere loonkosten (minus opbrengsten uit diensten voor derden) (-€ 1,5 miljoen) en hogere kosten voor taken belegd bij derden (+€ 2,7 miljoen).
 - Doordat uw gemeente bovengemiddeld veel heeft uitbesteed en hier ook verborgen overheadkosten in zitten, hebben we ook een vergelijking opgesteld exclusief deze verborgen overheadkosten. Indien we uitgaan van een overhead van 27%, dan zijn uw kosten exclusief overhead 15% hoger dan gemiddeld (+€ 0,5 miljoen).
 - Uw gemeente zet minder formatie in op beleid en regie/contractmanagement (-3,0 fte).
- Op het cluster jeugd zien wij een sterke stijging in de kosten door de jaren heen.
 - Wanneer wij uw gemeente vergelijken met een referentiegroep uit 2022 en 2023 dan zijn uw kosten exclusief overhead 5% hoger dan gemiddeld (+€ 0,2 Miljoen).

Duiding

- Uw kosten liggen in verhouding met de onderstaande indicator:
 - Aantal jeugd-cliënten: +5%

Cluster 13: Wmo

Uitkomsten

- De kosten zijn 23% hoger per inwoner (+€ 1,1 miljoen).
 - Uw gemeente heeft lagere loonkosten (minus opbrengsten uit diensten voor derden) (-€ 3,2 miljoen) en hogere kosten voor taken belegd bij derden (+€ 4,3 miljoen).
 - Doordat uw gemeente bovengemiddeld veel heeft uitbesteed en hier ook verborgen overheadkosten in zitten, hebben we ook een vergelijking opgesteld exclusief deze verborgen overheadkosten. Indien we uitgaan van een overhead van 33%, dan zijn uw kosten exclusief overhead 2% hoger dan gemiddeld (+€ 0,1 miljoen).
 - Uw gemeente zet geen formatie in op beleid en regie/contractmanagement na een correctie voor opbrengsten uit diensten voor derden (-7,9 fte).

Duiding

- Uw kosten liggen in verhouding met de onderstaande indicator:
 - Aantal Wmo-cliënten: -1%

Cluster 4: Parkeren

Uitkomsten

- De kosten zijn 32% hoger per inwoner (+€ 0,7 miljoen).
 - Uw gemeente heeft meer loonkosten (minus opbrengsten uit diensten voor derden) en inhuurkosten (+€ 1,2 miljoen), minder materiële kosten en minder kosten voor taken belegd bij derden (-€ 0,5 miljoen).
 - Uw formatie op beleid en regie/contractmanagement is gemiddeld.

Duiding:

- Uw kosten liggen in verhouding met de onderstaande indicatoren:
 - Uw gemeente heeft meer verleende parkeervergunningen en – ontheffingen (+71%) en meer parkeergarages waar kosten voor gemaakt worden (+96%)

Cluster 18: Riolering

Uitkomsten

- De kosten zijn 25% lager per inwoner (-€ 0,8 miljoen).
 - Uw gemeente heeft gemiddelde loonkosten (minus opbrengsten uit diensten voor derden), inhuurkosten en materiële kosten en minder kosten voor taken belegd bij derden (-€ 0,9 miljoen).
 - Uw formatie op beleid en regie/contractmanagement is gemiddeld.

Duiding

- Uw kosten liggen in verhouding met de onderstaande indicatoren:
 - Uw gemeente heeft minder km riool (-17%) en minder pompen/gemalen (-42%).

Cluster 8: Kunst, cultuur en oudheidkunde

Uitkomsten en duiding t.o.v. de huidige referentiegroep

- De kosten zijn 105% hoger per inwoner (+€ 4,8 miljoen).
 - Subsidies zorgen voor ruis in de vergelijking. Indien we uw apparaatskosten inclusief structurele subsidies vergelijken met de referentiegroep, zijn deze 40% hoger (+€ 5,6 miljoen).
 - Uw gemeente heeft meer loonkosten en meer materiële kosten (+€ 5,4 miljoen)
 - Uw gemeente heeft minder formatie op beleid en regie/contractmanagement (-1,4 fte)
- Op dit cluster zit het verschil nagenoeg volledig in musea (subsidie, vastgoed en activiteiten) (bijlage, p57). Ten opzichte van de benchmarkreferentiegroep is Dordrecht uniek in de grotere omvang en hogere kosten voor musea. Bij de andere gemeenten is dit veel kleiner (bijlage, p58).

Uitkomsten en duiding t.o.v. gemeenten met vergelijkbare musea

- In vergelijking met gemeenten die kosten dragen voor vergelijkbare musea als Dordrecht, zijn de kosten per inwoner voor Dordrecht hoger (+9%) dan gemiddeld* (bijlage, p59).
- Hiervoor zijn een aantal (mogelijke) verklaringen:
 - Door recente grote investeringen (Dordrechts Museum 2009, Het Hof 2014 en een nieuw depot 2009) zijn de afschrijvingskosten hoger dan gemiddeld.
 - De Dordtse musea ontvangen geen subsidie-inkomsten vanuit de provincie.
 - Door verouderd toerismebeleid (laatste toerisme beleid is 20 jaar geleden opgesteld) lopen de musea mogelijk inkomsten mis. Dordrecht heeft het potentieel om meer toeristen aan te trekken en daarmee ook meer museuminkomsten te genereren. De gemeentelijke musea geven aan het dubbele aantal bezoekers aan te kunnen zonder investeringen.
 - Dordrecht heeft een mogelijk hoger ambitieniveau op het gebied van kunst, cultuur en oudheidkunde, specifiek op het gebied van musea.
- De afwijking op de benchmark kunnen wij volledig verklaren. De hoge kosten voor de musea blijven wel een aandachtspunt voor de gemeente Dordrecht

* Bij deze analyse is er rekening gehouden met zowel de niet musea gerelateerde kosten/inkomsten (archief, depot en archeologie) die op het taakveld musea worden geboekt, als de overheadkosten (22% van de loonkosten) die gemaakt worden voor musea maar op andere taakvelden worden geboekt.

Cluster 2: Openbare orde en veiligheid

Uitkomsten

- De kosten zijn 30% hoger per inwoner (+€ 3,9 miljoen). Uw kosten zijn de hoogste van de referentiegroep.
 - Uw gemeente heeft lagere loonkosten (-€ 1,1 miljoen), hogere inhuurkosten (+€ 1,5 miljoen) en hogere kosten voor taken belegd bij derden (+€ 3,5 miljoen) (veiligheidsregio).
 - Uw gemeente heeft meer formatie op beleid en regie/contractmanagement (+2,5 fte)
- Wanneer wij kijken naar de bijdrage aan de veiligheidsregio VRZHZ per inwoner (jaarverslag 2023), is dit voor uw gemeente 20% hoger dan het gemiddelde.

Duiding

- Uw hogere kosten in de benchmark liggen grotendeels in verhouding met de onderstaande indicatoren:
 - Hogere omgevingsadressendichtheid (+28%), meer aangevraagde APV-vergunningen (+21%), een minder positieve score op de dimensie overlast en onveiligheid van de leefbarometer (-75%).
- Uw gemeente heeft aangegeven dat de kosten voor inhuur aan het afnemen zijn.
- Het gemiddelde aantal incident per 1000 inwoners voor Dordrecht was 20% hoger dan het gemiddelde van de veiligheidsregio. Dit is een mogelijke verklaring voor de hogere bijdrage per inwoner voor de veiligheidsregio.

Cluster 3: Verkeer, vervoer en wegen

Uitkomsten

- De kosten zijn 17% hoger per inwoner (+€ 1,7 miljoen). Uw kosten zijn de hoogste van de referentiegroep.
 - In dit cluster nemen we alleen de kosten van het dagelijks beheer en onderhoud mee. De kosten voor groot onderhoud en kapitaallasten zijn gemiddeld.
 - Uw gemeente heeft minder materiële kosten (-€ 0,9 miljoen), meer kosten voor taken belegd bij derden (+€ 2,3 miljoen) en gemiddelde loon- en inhuurkosten (minus opbrengsten uit diensten voor derden).
 - Uw formatie omvang is gemiddeld, zowel op de uitvoering als op beleid en regie/contractmanagement.

Duiding

- Uw kosten liggen niet in verhouding met de onderstaande indicatoren:
 - Uw gemeente heeft meer meldingen openbare ruimte (+45%) en een hogere omgevingsadressendichtheid (+28%). Echter zien wij ook dat uw gemeente minder km weg onderhoudt per inwoner (-34%).
- De hogere kosten kunnen (mogelijk) verklaard worden door de onderstaande factoren*:
 - In Dordrecht is er op het gebied van wegen relatief veel achterstallig onderhoud (+/-€ 30 miljoen). Het vermoeden is dat dit zorgt voor meer meldingen en meer kosten voor dagelijks onderhoud.
 - De kosten voor straatreiniging worden structureel twee ton ruimer begroot dan de realisatie.
 - Dordrecht heeft een historische binnenstad, de helft van de referentiegemeenten heeft dit niet. Dit is duurder om te onderhouden dan een niet-historische binnenstad. Denk hierbij aan gebakken klinkers i.p.v. beton en extra maatregelen die getroffen moeten worden wegens de historische infrastructuur.

* Berenschot heeft ook het effect van de bodemfactor onderzocht (Dordrecht heeft een slechtere bodemkwaliteit dan de referentiegroep). Wij zien echter geen significante impact van de bodemfactor op de totale kosten voor verkeer, vervoer en wegen (bijlage, p60).

Berenschot

An aerial photograph of a coastal city, likely Berenschot, showing a wide river or harbor. The city is built on a peninsula or along the waterfront, with various residential and commercial buildings. In the foreground, there's a marina with many sailboats docked. The sky is blue with scattered white clouds.

4

Uitkomsten en duiding overhead in detail

Duiding van de opvallende verschillen in de benchmark

Categorie 2: Secretariaten primair proces

Uitkomsten

- De kosten per fte zijn 37% hoger dan gemiddeld (+€ 0,3 miljoen).
 - De formatie die uw gemeente inzet op secretariaat primair proces is 5,1 fte hoger dan gemiddeld.

Categorie 10: Facilitaire dienst

Uitkomsten

- De kosten per fte zijn 28% lager dan gemiddeld (-€ 1,1 miljoen).
 - Uw gemeente heeft minder loonkosten (minus opbrengsten uit diensten voor derden) en inhuurkosten (-€ 0,6 miljoen) en minder materiële-/uitbestedingskosten (-€ 0,5 miljoen)
- Indien we uw totale uitvoeringskosten (loon, inhuur, uitbesteding/materieel, minus detachering) per taak vergelijken met de referentiegroep, vallen de volgende taken op:
 - Bodes / postverzorging, drukkerij en repro: -€ 0,3 miljoen (-3,2 fte)
 - Restauratieve voorzieningen / catering: -€ 0,4 miljoen (-1,6 fte)
 - Receptie/telefooncentrale: -€ 0,3 miljoen (-1,4 fte)

Duiding

Uw lagere kosten liggen deels in verhouding met de onderstaande indicatoren:

- Het aantal facilitaire meldingen per fte is 73% lager dan gemiddeld.
- Voor de gemeentehuisvesting heeft uw gemeente 4 locaties, gemiddeld is dit 3,2.

Categorie 1: Directie en management primair proces

Uitkomsten

- De kosten per fte zijn 19% lager dan gemiddeld (-€ 1,0 miljoen)
 - Let op, dit is exclusief leidinggevend en van de stafdiensten. Deze zijn terug te vinden onder de verschillende overheadcategorieën waar ze leiding aan geven.
- Uw gemeente zet 7,1 fte minder formatie in dan gemiddeld:
 - Gemeentesecretaris/Directie: -1,0 fte (u heeft in totaal 4,0 fte)
 - Lijnmanagement tweede laag: -8,5 fte (u heeft in totaal 9,3 fte)
 - Lijnmanagement derde laag: +5,1 fte (u heeft in totaal 24,1 fte)
 - Lijnmanagement overige lagen: -2,6 fte (u heeft in totaal 0,0 fte)

Duiding

- Onder deze categorie is alleen formatie meegenomen die functionerings- en beoordelingsgesprekken voeren. Derhalve zijn bijvoorbeeld programmanagers niet hieronder meegenomen.
- De nieuwe teamleiders in het cluster Stad zijn nog niet opgenomen in deze cijfers.

Categorie 7: Juridische zaken

Uitkomsten

- De kosten per fte zijn 28% lager dan gemiddeld (-€ 0,3 miljoen).
 - Uw gemeente heeft meer loonkosten, maar ook meer opbrengsten uit diensten voor derden.
- De formatie die uw gemeente inzet is 2,9 fte lager dan gemiddeld:
 - Management: +0,5 fte
 - Adviseurs/medewerkers: -2,9 fte
 - Secretariaat: -0,5 fte

Berenschot

An aerial photograph of a coastal city, likely Berenschot, showing a wide river or harbor. The city is built on a peninsula or along the waterfront, with various residential and commercial buildings. The sky is blue with scattered white clouds. In the foreground, there's a marina with several boats docked. A semi-transparent blue rectangle is overlaid on the lower part of the image, containing the text '5 Bijlage'.

5

Bijlage

Analyse uurtarief omgevingsdiensten

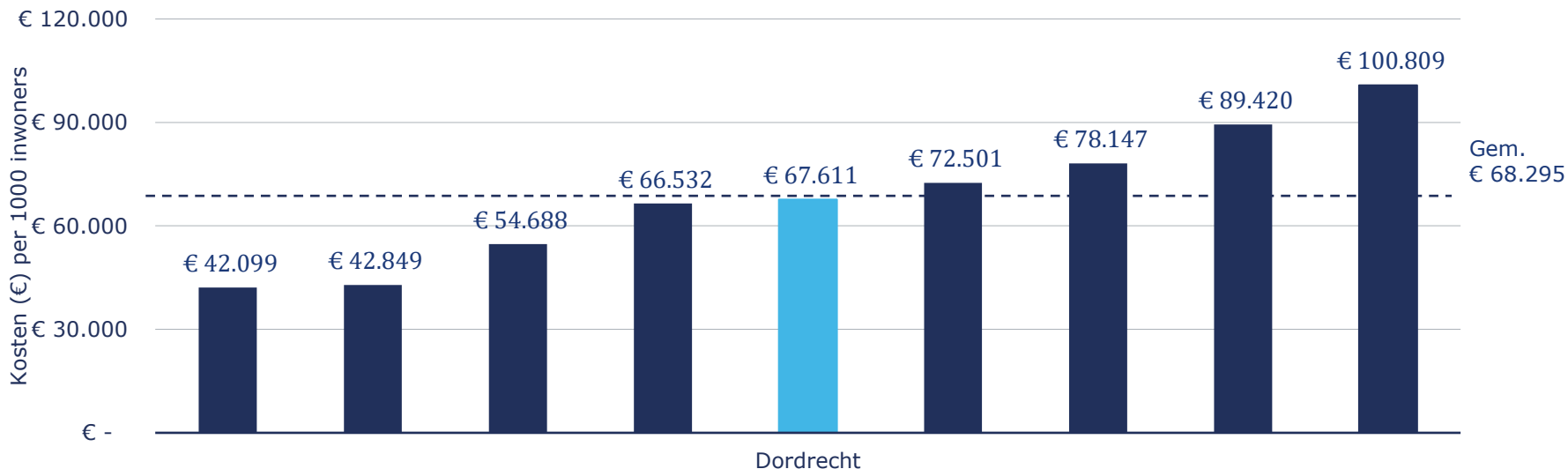
- Uit eerder onderzoek van TwynstraGudde blijkt dat het uurtarief van OZHZ gemiddeld is. Een analyse van Berenschot op de uurtarieven van nabijgelegen omgevingsdiensten doet zelfs een lager uurtarief vermoeden.

Zuid-Holland-Zuid	Midden/West-Brabant	Noord-Zeeland	Midden-Holland	Gemiddelde
€ 96,88	€ 97,00	€ 117,54	€ 117,54	€ 107,24

- De hogere lasten voor Wabo worden niet verklaard door het uurtarief van OZHZ. Het is dus aannemelijk dat Dordrecht meer werkzaamheden afneemt.

Vergelijking kunst en cultuur exclusief musea

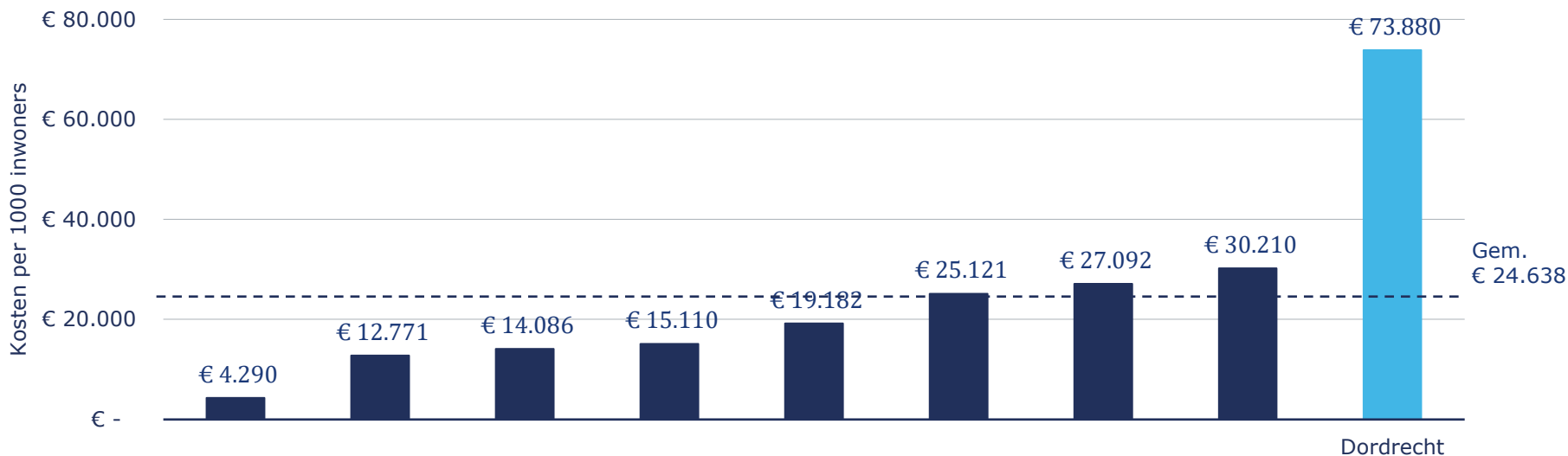
Spreading van de lasten minus baten van kunst en cultuur (excl. Musea) voor de benchmark referentiegroep.

- IV-3 taakvelden 5.3 (cultuurpresentatie) en 5.5 (cultureel erfgoed) per 1.000 inwoners t.o.v. de referentiegroep.
- De totale begrote lasten – baten (2023) voor Dordrecht zijn 1% lager (-€ 0,1 miljoen) dan het referentiegemiddelde

Vergelijking kosten musea met oorspronkelijke referentiegroep

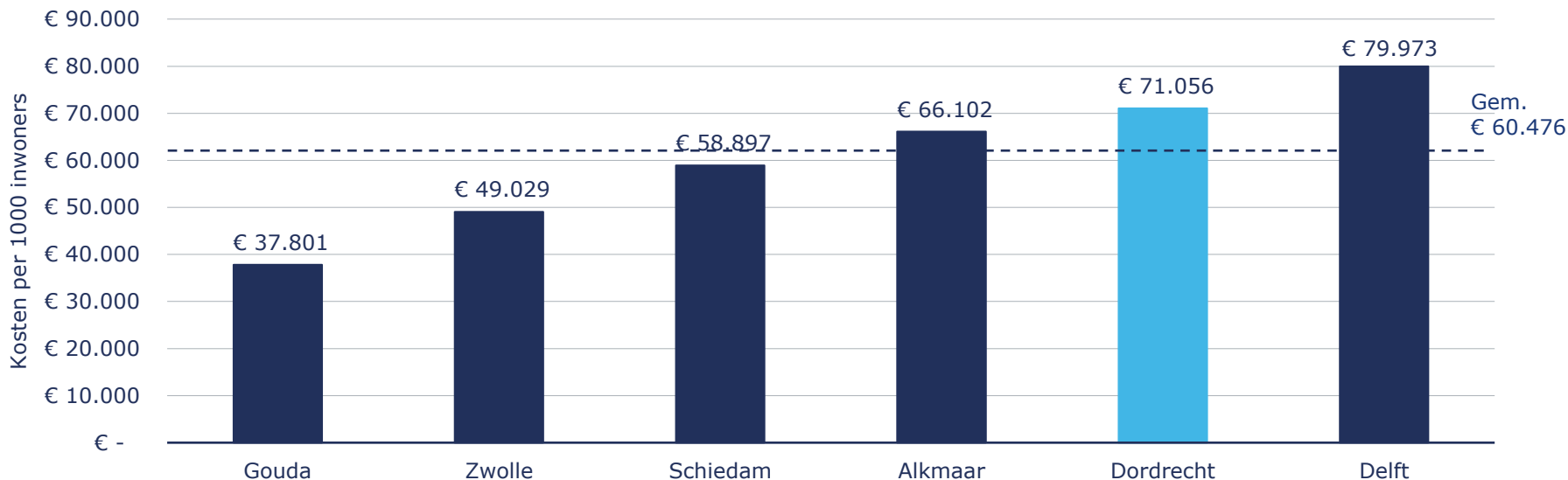
Spreading van de lasten minus baten op het taakveld musea voor de benchmark referentiegroep.

- IV-3 taakveld 5.4 (musea): begrote lasten - baten per 1.000 inwoners t.o.v. de referentiegroep.
- De totale begrote lasten – baten (2023) voor Dordrecht zijn 200% hoger (+€ 5,9 miljoen) dan het referentiegemiddelde
- De gemeenten in de referentiegroep hebben allen geen kosten voor musea van de grote klassen van Dordrecht

Vergelijking kosten musea met specifieke referentiegroep

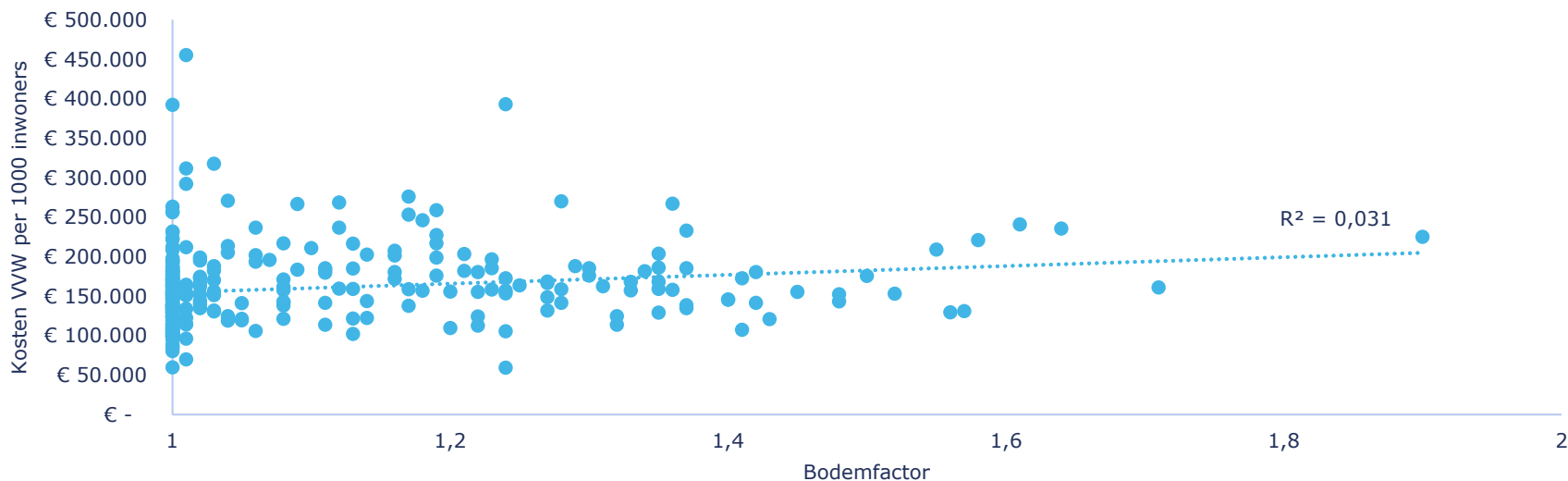
Spreading van de lasten minus baten op het taakveld musea voor gemeenten met vergelijkbare musea

- IV-3 taakveld 5.4 (musea): begrote lasten - baten per 1.000 inwoners t.o.v. gemeenten met vergelijkbare musea.
- De totale begrote lasten – baten (2023) voor Dordrecht zijn 9% hoger (+€8,0 miljoen) dan het referentiegemiddelde.
- In deze vergelijking is rekening gehouden met begrotingsposten op taakveld 5.4 van Dordrecht die niet museum gerelateerd zijn en de verborgen overheadkosten (22% van de salarislasteren) die niet op taakveld 5.4 geboekt zijn.

Effect bodemfactor op de totale kosten van verkeer, vervoer en wegen

- Wanneer wij kijken naar het IV-3 taakveld 2.1 (verkeer en vervoer) lijkt er geen duidelijke relatie te zitten tussen de bodem factor en de totale lasten-baten voor verkeer en vervoer bij gemeenten ($R^2 = 0,031$)

Berenschot

www.berenschot.nl

[in/berenschot](https://www.linkedin.com/company/berenschot)